

RVP 79-41-K/41 Gymnázium

1 Základní právní pojmy

Vzdělávací oblast Člověk a společnost

Vzdělávací obor Občanský a společenskovědní základ		
Učivo podle RVP	Očekávané výstupy	Učivo z učebnice
Člověk ve společnosti ✓ společenská podstata člověka ✓ sociální struktura společnosti ✓ sociální fenomény a procesy	✓ žák respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevu příslušníků různých sociálních skupin, na příkladech doloží, k jakým důsledkům mohou vést předsudky ✓ objasní, jaký význam má sociální kontrola ve skupině a ve větších sociálních celcích ✓ objasní podstatu některých sociálních problémů současnosti a popíše možné dopady sociálně-patologického chování na jedince a společnost	<ul style="list-style-type: none"> • základní právní systémy (kontinentální, angloamerické a islámské právo) • právo a spravedlnost • stát a právo (podstata státu, podstata práva, odpovědnost spojená se subjektivními právy) • zákonnost a právní vědomí (dodržování právního řádu) • právní normy (vynutitelnost státní mocí, sankce za porušení právních norem, dodržování morálních norem z vnitřního přesvědčení) • druhy právních norem (různé uplatnění sankcí u různých druhů právních norem) • platnost, účinnost a působnost právních předpisů (sankce udělované pouze za účinné právní předpisy, sankce pouze v rámci působnosti) • právní vztahy (právní sankce pouze v právních vztazích) • realizace a aplikace práva (odůvodnění sankce, opravné prostředky uvedené v rozhodnutí) • právo veřejné a právo soukromé (závislost sankce na symetrii nebo asymetrii subjektů) • základní právní systémy (kontinentální, angloamerické a islámské právo) • právo a spravedlnost (různé představy o spravedlnosti)
Vzdelávací obsah Občan ve státě ✓ stát	✓ rozlišuje a porovnává historické i současné typy států	<ul style="list-style-type: none"> • stát a právo (podstata státu jako základ srovnání historických a současných typů státu)

<p>Vzdělávací obsah</p> <p>Občan a právo</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ právo a spravedlnost ✓ právo v každodenním životě 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ objasní, v čem spočívá odlišnost mezi morálními a právními normami, odůvodní účel sankcí při porušení první normy ✓ uvede, které státní orgány vydávají právní předpisy i jak a kde je zveřejňují ✓ ve svém jednání respektuje platné právní normy 	<ul style="list-style-type: none"> • právní normy (vynutitelnost státní mocí, sankce za porušení právních norem, dodržování morálních norem z vnitřního přesvědčení; sankce jako státní vnější donucení) • zákonnost a právní vědomí (vnitřní přesvědčení o nutnosti dodržovat právní normy) • právo a spravedlnost (ztotožnění se s představou o spravedlnosti, kterou provazují právní normy) • právní řád (normotvůrce a právní předpis na každé úrovni právního řádu) • publikace a forma právních předpisů (Sbírka zákonů, věstníky ministerstev) • právní řád, systém právních odvětví, druhy právních norem
<p>Vzdělávací obsah</p> <p>Mezinárodní vztahy, globální svět</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ evropská integrace ✓ mezinárodní spolupráce 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ posoudí vliv začlenění státu do EU na každodenní život občanů 	<ul style="list-style-type: none"> • právní řád (aplikační přednost mezinárodních smluv)
<p>Vzdělávací obsah</p> <p>Úvod do filozofie a religionistiky</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ podstata filozofie 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ eticky a věcně správně argumentuje v dialogu a diskusi 	<ul style="list-style-type: none"> • právo a spravedlnost (vztah dobra a spravedlnosti) • právní normy (vynutitelnost státní mocí, sankce za porušení právních norem, dodržování morálních norem z vnitřního přesvědčení)

2 Ústavní právo

Vzdělávací oblast Člověk a společnost

Vzdělávací obor Občanský a společenskovední základ	Očekávané výstupy	Učivo z učebnice
<p>Vzdělávací obsah</p> <p>Občan ve státě</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ stát ✓ demokracie ✓ lidská práva 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ žák rozlišuje a porovnává historické i současné typy států ✓ vymezí, jakou funkci plní ve státě ústava a které oblasti života upravuje ✓ objasní, proč je státní moc v ČR rozdělena na tři nezávislé složky, rozlišuje a porovnává funkce a úkoly orgánů státní moci ČR ✓ obhajuje svá lidská práva, respektuje práva druhých a uvážlivě vystupuje proti jejich porušování 	<ul style="list-style-type: none"> • ústava (typ státu, územní forma státu) • ústavní právo a Ústava České republiky (charakteristika státu) • ústava (obsah ústavy) • ústavní právo a Ústava České republiky (demokratický stát, právní stát) • ústava (rozdělení státní moci) • Listina základních práv a svobod, veřejný ochránce práv
<p>Vzdělávací obsah</p> <p>Občan a právo</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ právo a spravedlnost ✓ právo v každodenním životě ✓ orgány právní ochrany 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ uvede, které státní orgány vydávají právní předpisy i jak a kde je uveřejňují ✓ rozlišuje náplň činnosti základních orgánů právní ochrany ✓ ve svém jednání respektuje platné právní normy 	<ul style="list-style-type: none"> • ústavní právo a Ústava České republiky (moc zákonodárná, legislativní proces) • ústavní právo a Ústava České republiky (moc soudní) • veřejný ochránce práv • ústavní právo a Ústava České republiky
<p>Vzdělávací obsah</p> <p>Úvod do filozofie a religionistiky</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ filozofie v dějinách 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozliší hlavní filozofické směry, uvede jejich klíčové představitele 	<ul style="list-style-type: none"> • ústava (dělba státní moci, J. Locke, Ch. Montesquieu) • Listina základních práv a svobod

3 Občanské právo

Vzdělávací oblast Člověk a společnost

Vzdělávací obor Občanský a společenskovední základ	Očekávané výstupy	Učivo z učebnice
Vzdělávací obsah Člověk jako jedinec ✓ Osobnost člověka	✓ žák porovná osobnost v jednotlivých vývojových fázích života	<ul style="list-style-type: none"> • právní osobnost fyzické osoby, růst způsobilosti k právnímu jednání, plně svéprávná fyzická osoba
Vzdělávací obsah Člověk ve společnosti ✓ společenská podstata člověka ✓ sociální struktura společnosti ✓ sociální fenomény a procesy	<ul style="list-style-type: none"> ✓ uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ve formálních i neformálních vztazích, případně neshody či konflikty s druhými lidmi řeší konstruktivním způsobem ✓ objasní podstatu některých sociálních problémů současnosti a popíše možné dopady sociálně-patologického chování na jedince a společnost 	<ul style="list-style-type: none"> • věcná práva (vlastnictví, spoluvlastnictví, věcná práva k věci cizí, dědění, závazkové vztahy, odpovědnost za vady, darování, koupě, směna, nájem, dílo) • rodinné právo (manželství, rodina a příbuzenstvo, zánik manželství, důvody rozvodu) • relativní majetková práva (smlouva o úvěru – lichva) • rodinné právo (bydlení manželů – domácí násilí, zánik manželství, důvody rozvodu)
Vzdělávací obsah Občan a právo ✓ právo a spravedlnost ✓ právo v každodenním životě ✓ orgány právní ochrany	<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlišuje fyzickou a právnickou osobu, uvede jejich příklady ✓ vymezi podmínky vzniku a zániku důležitých právních vztahů (vlastnictví, manželství) ✓ na příkladu ukáže možné důsledky neznalosti smlouvy, včetně všeobecných podmínek ✓ rozlišuje náplň činnosti základních právní ochrany, uvede příklady právních problémů, s nimiž se na ně mohou občané obracet 	<ul style="list-style-type: none"> • fyzická osoba, právnická osoba (vznik, jednání, zánik, typy), právní osobnost, způsobilost k právnímu jednání • majetková práva (vlastnictví, spoluvlastnictví, duševní vlastnictví), dědické právo, vznik závazků • rodinné právo (manželství) • relativní majetková práva (závazky, odstoupení od smlouvy, odstupně, zrušení smlouvy, jednání v omylu, odpovědnost za vady, ručení, lichva, promlčení, prekluze) • rodinné právo (Bílý kruh bezpečí. Stop násilí)

<p>Vzdělávací obsah Mezinárodní vztahy, globální svět ✓ evropská integrace</p>	<p>✓ posoudí vliv začlenění státu do EU na každodenní život občanů</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pojem, zásady a uplatňování občanského práva (soulad občanského práva s právem EU)
<p>Vzdělávací obsah Úvod do filozofie a religionistiky ✓ podstata filozofie ✓ víra v lidském životě</p>	<p>✓ rozliší hlavní filozofické směry, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filozofických otázek v jednotlivých etapách vývoje filozofického myšlení</p> <p>✓ objasní podstatu filozofického tázání, porovná východiska filozofie, mýtu, náboženství, vědy a umění k uchopení skutečnosti a člověka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pojem, zásady a uplatňování občanského práva (svoboda člověka a ochrana přirozených lidských práv jako základní hodnoty občanského práva) • rodinné právo (církevní sňatek)

4 Pracovní právo

Vzdělávací oblast Člověk a společnost

Vzdělávací obor Občanský a společenskovední základ	Očekávané výstupy	Učivo z učebnice
<p>Vzdělávací obsah</p> <p>Člověk ve společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ společenská podstata člověka ✓ sociální struktura společnosti ✓ sociální fenomény a procesy 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ žák uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ve formálních i neformálních vztazích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší konstruktivním způsobem ✓ objasní podstatu některých sociálních problémů současnosti a popíše možné dopady sociálně-patologického chování na jedince a společnost 	<ul style="list-style-type: none"> • vztahy zaměstnavatele a zaměstnance, vznik pracovního poměru, skončení pracovního poměru • nezaměstnanost, podpora v nezaměstnanosti
<p>Vzdělávací obsah</p> <p>Člověk ve státě</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ stát ✓ lidská práva 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ obhajuje svá lidská práva, respektuje lidská práva druhých a uvážlivě vystupuje proti jejich porušování 	<ul style="list-style-type: none"> • právo na zaměstnání, Státní úřad inspekce práce
<p>Vzdělávací obsah</p> <p>Občan a právo</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ právo a spravedlnost ✓ právo v každodenním životě ✓ orgány právní ochrany 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ objasní, v čem spočívá odlišnost mezi morálními a právními normami, odůvodní účel sankcí při porušení právní normy ✓ rozlišuje fyzickou a právnickou osobu, uvede jejich příklady ✓ vymezi podmínky vzniku a zániku důležitých právních vztahů (vlastnictví, manželství) ✓ na příkladu ukáže možné důsledky neznalosti smlouvy, včetně všeobecných podmínek ✓ rozlišuje náplň činnosti základních orgánů právní ochrany, uvede příklady právních problémů, s nimiž se na ně mohou občané obracet 	<ul style="list-style-type: none"> • porušení pravidel pracovního řádu, pracovní posudek • fyzická osoba a právnická osoba jako zaměstnavatel, fyzická osoba jako zaměstnanec • vznik a ukončení pracovního poměru • pracovní smlouva • Státní úřad inspekce práce

Vzdělávací obsah Mezinárodní vztahy, globální svět ✓ evropská integrace	✓ posoudí vliv začlenění státu do EU na každodenní život občanů	• právo na zaměstnání (zaměstnávání cizinců)
--	---	--

5 Občanské soudní řízení

Vzdělávací oblast Člověk a společnost

Vzdělávací obor Občanský a společenskovední základ	Očekávané výstupy	Učivo z učebnice
<p>Vzdělávací obsah</p> <p>Člověk ve společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ společenská podstata člověka ✓ sociální struktura společnosti ✓ sociální fenomény a procesy 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ žák uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ve formálních i neformálních vztazích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší konstruktivním způsobem ✓ objasní, jaký význam má sociální kontrola ve skupině a ve větších sociálních celcích 	<ul style="list-style-type: none"> • podání žaloby (návrhu), zpětvzetí žaloby (návrhu), usnesení o schválení smíru • rozsudek, vykonatelnost rozsudku
<p>Vzdělávací obsah</p> <p>Občan ve státě</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ stát ✓ demokracie ✓ lidská práva 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ objasní, proč je státní moc v ČR rozdělena na tři nezávislé složky, rozlišuje a porovnává funkce a úkoly orgánů státní moci ČR ✓ vyloží podstatu demokracie 	<ul style="list-style-type: none"> • občanské soudní řízení, soudy občanského soudnictví • právo na soudní ochranu práv a oprávněných zájmů
<p>Vzdělávací obsah</p> <p>Občan a právo</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ právo a spravedlnost ✓ právo v každodenním životě ✓ orgány právní ochrany 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ objasní, v čem spočívá odlišnost mezi morálními a právními normami, odůvodní účel sankcí při porušení právní normy ✓ rozlišuje fyzickou a právnickou osobu, uvede jejich příklady ✓ vymezi podmínky vzniku a zániku důležitých právních vztahů (vlastnictví, manželství) ✓ na příkladu ukáže možné důsledky neznalosti smlouvy, včetně všeobecných podmínek ✓ rozlišuje náplň činnosti základních orgánů právní ochrany, uvede příklady právních problémů, s nimiž se na ně mohou občané obracet 	<ul style="list-style-type: none"> • odmítnutí vypovídat jako svědek, křivá výpověď • fyzická osoba a právnická osoba jako účastníci řízení • řízení o rozvodu manželství, dědické řízení, řízení o výživě a výchově dětí, řízení o neplatnosti výpovědi z pracovního poměru • důkazní břemeno při sporných řízeních • povinnost úhrady nákladů řízení stranou, která v řízení neměla úspěch • soudy věcně, místně a funkčně příslušné (okresní soudy, krajské soudy, vrchní soud)

6 Živnostenské právo

Vzdělávací obor Občanský a společenskovední základ	Očekávané výstupy	Učivo z učebnice
Vzdělávací obsah Člověk ve společnosti ✓ sociální struktura společnosti ✓ sociální fenomény a procesy	✓ žák objasní, jaký význam má sociální kontrola ve skupině a ve větších sociálních celcích	<ul style="list-style-type: none"> • kontrola splnění podmínek provozování živnosti • pravomoc živnostenských úřadů provádět kontroly • překážka provozování živnosti (trest zákazu činnosti, konkurz)
Vzdělávací obsah Občan ve státě ✓ stát	<ul style="list-style-type: none"> ✓ obhajuje svá lidská práva, respektuje lidská práva druhých lidí ✓ uvede okruhy problémů, s nimiž se může občan obracet na jednotlivé státní instituce, zvládá komunikaci ve styku s úřady 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ právo provozovat živnost na vlastní odpovědnost a za účelem dosažení zisku ✓ oznámení živnosti, žádost o koncesovanou živnost, zrušení živnostenského oprávnění, jednání s živnostenským úřadem při kontrole
Vzdělávací obsah Občan a právo ✓ lidská práva ✓ právo v každodenním životě ✓ orgány právní ochrany	<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlišuje fyzickou a právnickou osobu, uvede jejich příklady ✓ vymezí podmínky vzniku a zániku důležitých právních vztahů (vlastnictví, manželství) 	<ul style="list-style-type: none"> • fyzická osoba, právnická osoba jako osoba provozující živnost • vznik, zrušení živnostenského oprávnění

7 Správní právo

Vzdělávací oblast Člověk a společnost

Vzdělávací obor Občanský a společenskovední základ	Očekávané výstupy	Učivo z učebnice
<p>Vzdělávací obsah</p> <p>Člověk ve společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ společenská podstata člověka ✓ sociální struktura společnosti ✓ sociální fenomény a procesy 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ žák uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ve formálních i neformálních vztazích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší konstruktivním způsobem ✓ respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevu příslušníků různých sociálních skupin na příkladech doloží, k jakým důsledkům mohou vést předsudky 	<ul style="list-style-type: none"> • jednání zastupitelstva obce a kraje, činnost orgánů obce a kraje, rozhodování ve správním řízení • občané obce a kraje, jednání zastupitelstva obce a kraje, hospodaření obce, rozpočet obce a kraje, volby obecního zastupitelstva
<p>Vzdělávací obsah</p> <p>Občan ve státě</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ demokracie 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ vyloží podstatu demokracie, odliší ji od nedemokratických forem řízení sociálních skupin a státu ✓ uvede příklady, jak může občan ovlivňovat společenské dění v obci a ve státě, jakým způsobem může přispívat k řešení záležitostí týkajících se veřejného zájmu ✓ vyloží podstatu komunálních voleb, na příkladech ilustruje možné formy aktivní participace občanů v životě obce či širších společnostech ✓ uvede okruhy problémů, s nimiž se může občan obracet na jednotlivé státní instituce, zvládá komunikace ve styku s úřady 	<ul style="list-style-type: none"> • územní samospráva, samostatná působnost obce a kraje, občané obce a kraje, volby obecního zastupitelstva, orgány obce a kraje, obecní úřad, krajský úřad, hospodaření obce a kraje, rozpočet obce a kraje, obecně závazné vyhlášky • samostatná a přenesená působnost obce, obecní úřad, krajský úřad a jejich odbory a oddělení, výbory zastupitelstva, rada a komise rady, starosta, hejtman, pověřené obecní úřady, obce s rozšířenou působností, správní řízení

<p>Vzdělávací obsah</p> <p>Občan a právo</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ právo a spravedlnost ✓ právo v každodenním životě 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ objasní, v čem spočívá odlišnost mezi morálními a právními normami, odůvodní účel sankcí při porušení právní normy ✓ rozlišuje fyzickou a právnickou osobu, uvede jejich příklady ✓ ve svém jednání respektuje právní normy 	<ul style="list-style-type: none"> • územní samospráva jako aktivní podíl na tvorbě spravedlivé správy, dohled nad samostatnou a přenesenou působností, sankce v rámci správního řízení • obec a kraj jako právnická osoba • obecně závazné vyhlášky, správní řízení
--	---	---

8 Trestní právo

Vzdělávací oblast Člověk a společnost

Vzdělávací obor Občanský a společenskovední základ	Očekávané výstupy	Učivo z učebnice
Vzdelávací obsah Člověk jako jedinec ✓ podstata lidské psychiky ✓ osobnost člověka	✓ žák objasní, proč a jak se lidé odlišují ve svých projevech chování, uvede příklady faktorů, které ovlivňují prožívání, chování a činnost člověk ✓ porovná osobnost v jednotlivých vývojových fázích života	<ul style="list-style-type: none"> • podmínky trestní odpovědnosti fyzických osob (vina, okolnosti vylučující trestnost, nepřičetnost) • dostatečná rozumová a volní vyspělost pachatele, beztrestnost z důvodu nedostatečného věku, přečiny mladistvých pachatelů
Vzdelávací obsah Člověk ve společnosti ✓ společenská podstata člověka ✓ sociální struktura společnosti ✓ sociální fenomény a procesy	✓ uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ve formálních i neformálních vztazích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší konstruktivním způsobem ✓ respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevu příslušníků různých sociálních skupin, na příkladech doloží, k jakým důsledkům mohou vést předsudky ✓ objasní, jaký význam má sociální kontrola ve skupině a ve větších sociálních celcích ✓ objasní podstatu některých sociálních problémů současnosti a popíše možné dopady sociálně-patologického chování na jedince a společnost	<ul style="list-style-type: none"> • přešupek, trestný čin, trestní odpovědnost, sankce (zejména výchovná opatření, ochranná opatření) • trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných (hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny, podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezení jejich práv a svobod), trestné činy proti lidskosti, proti míru a válečné trestné činy • trestní právo procesní, tresty • účel trestního práva, přešupky, trestné činy
Vzdelávací obsah		

<p>Občan a právo</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ právo a spravedlnost ✓ právo v každodenním životě ✓ orgány právní ochrany 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ objasní, v čem spočívá odlišnost mezi morálními a právními normami, odůvodní účel sankcí při porušení právní normy ✓ rozlišuje fyzickou a právnickou osobu, uvede jejich příklady ✓ rozeznává, jaké případy se řeší v občanském soudním řízení a jaké v trestním řízení ✓ rozlišuje trestný čin a přešupek, vymezí podmínky trestní postizitelnosti občanů a uvede příklady postihů trestné činnosti ✓ rozlišuje náplň činnosti základních orgánů právní ochrany, uvede příklady právních problémů, s nimiž se na ně mohou občané obracet 	<ul style="list-style-type: none"> • morální a právní aspekt trestných činů (např. vražda, nedovolené přerušeni těhotenství), tresty a ochranná opatření • fyzická a právnická osoba jako pachatel trestného činu nebo přešupku • trestný čin, trestní právo procesní • trestný čin, přešupek, podmínky trestní odpovědnosti, tresty a ochranná opatření • orgány činné v trestním řízení (orgány policie ČR, státní zástupce, soud),
---	---	--

9 Právo Evropské unie

Vzdělávací oblast Člověk a společnost

Vzdělávací obor Občanský a společenskovední základ	Očekávané výstupy	Učivo z učebnice
<p>Vzdělávací obsah</p> <p>Člověk ve společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ společenská podstata člověka ✓ sociální struktura společnosti ✓ sociální fenomény a procesy 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ žák respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevu příslušníků různých sociálních skupin, na příkladech doloží, k jakým důsledkům mohou vést předsudky 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteristika EU, závaznost primárního a sekundárního práva EU, míra jednotnosti právní úpravy
<p>Vzdělávací obsah</p> <p>Občan ve státě</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ stát ✓ demokracie 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlišuje a porovnává historické i současné typy států ✓ vyloží podstatu demokracie ✓ vyloží podstatu parlamentních voleb 	<ul style="list-style-type: none"> • EU jako specifické sdružení států • Evropský parlament, volby do Evropského parlamentu
<p>Vzdělávací obsah</p> <p>Občan a právo</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ právo a spravedlnost ✓ právo v každodenním životě 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ uvede, které státní orgány vydávají právní předpisy i jak a kde je zveřejňují ✓ ve svém jednání respektuje platné právní normy 	<ul style="list-style-type: none"> • primární právo, sekundární právo EU (nařízení, směrnice, rozhodnutí, stanoviska, doporučení), Úřední věstník Evropské unie • primární a sekundární právo EU
<p>Vzdělávací obsah</p> <p>Mezinárodní vztahy, globální svět</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ evropská integrace ✓ mezinárodní spolupráce 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ objasní důvody evropské integrace, posoudí její význam pro vývoj Evropy ✓ rozlišuje funkce orgánů EU a uvede příklady jejich činnosti ✓ posoudí vliv začlenění států do EU na každodenní život občanů, uvede příklady, jak mohou fyzické a právnické osoby v rámci EU uplatňovat svá práva 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteristika EU, historický exkurz • organizační struktura EU • právní řád EU, závaznost primárního a sekundárního práva, soustava soudů EU, Evropský veřejný ochránce práv, petice Evropskému parlamentu

Vzdělávací obor Dějepis	Očekávané výstupy	Učivo z učebnice
Vzdelávací obsah Moderní doba II – soudobé dějiny ✓ Evropa a svět po válce	✓ popíše mechanismy a prostředky postupného sjednocování Evropy na demokratických principech	✓ charakteristika EU, historický exkurz